

Prediction of Addiction Tendency based on Intolerance of Uncertainty and Emotion Control in Teenagers

Abolfazl Moradi ^{1*}, Ruhollah Moradi ²

1 Counseling Department, Faculty of Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

2 Educational Department of Social Welfare Planning, Faculty of Social Sciences, Allameh University, Tehran, Iran

* Corresponding author: Moradi

Received: 2023-07-29

Accepted: 2023-08-28

Abstract

The current research was carried out in order to predict the tendency to addiction based on intolerance of uncertainty and emotional control in teenagers.

Method: This research is descriptive and correlational in nature and method. The statistical population of the research included the first high school students of Malayer city, of which 381 students were selected as a statistical sample based on Morgan's table with a stratified random sampling method. Multivariate regression analysis and correlation coefficient significance test were used to analyze the data.

Findings: The findings indicated that there is a significant relationship between the tendency to addiction and intolerance of uncertainty, and there is also a relationship between the tendency to addiction and emotional control of students.

Conclusion: The results of this research showed that emotion control and intolerance of uncertainty are able to predict the tendency to addiction and the rate of this prediction is 0.91.

Keywords: Tendency to addiction, Intolerance to blasphemy, Emotion control

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JNAES)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Moradi, A. (2023). Prediction of Addiction Tendency based on Intolerance of Uncertainty and Emotion Control in Teenagers. *JSETM*, 1(1): 32-39.

پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان

ابوالفضل مرادی^{۱*}، روح‌الله مرادی^۲

^۱ گروه مشاوره، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

^۲ گروه آموزشی برنامه ریزی رفاه اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: مرادی

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۰۶

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۵/۰۷

چکیده

هدف: پژوهش حاضر به منظور پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان صورت پذیرفته است.

روش: این پژوهش از نظر ماهیت و روش، توصیفی و از نوع همبستگی می باشد.

جامعه آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان متوسطه اول شهر ملایر بوده است که از این تعداد ۳۸۱ دانش‌آموز بر اساس جدول مورگان با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

برای تجزیه تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون چندمتغیره و آزمون معنی‌داری ضریب همبستگی استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر آن بود که بین گرایش به اعتیاد با عدم تحمل بلاتکلیفی رابطه معنادار وجود دارد همچنین بین گرایش به اعتیاد و کنترل هیجان دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که کنترل هیجان و عدم تحمل بلاتکلیفی قادر هستند تا گرایش به اعتیاد را پیش‌بینی نمایند و میزان این پیش‌بینی ۰/۹۱ است.

واژگان کلیدی: گرایش به اعتیاد، عدم تحمل بلاتکلیفی، کنترل هیجان

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: مرادی، ا (۱۴۰۲) پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان. فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، (۱): ۳۹-۳۲.

۱- مقدمه

جوان را مورد تهدید قرار می‌دهد. وابستگی و اعتیاد به مواد مخدر است مطالعات فراوانی افزایش گرایش زیاد نوجوانان و جوانان به مصرف‌کردن الکل، سیگار و سایر مواد را نشان می‌دهند. به‌جز افزایش مصرف مواد در بین نوجوانان و جوانان، سن شروع مصرف مواد نیز کاهش یافته است (شمس‌الدینی و

در حال حاضر اعتیاد به مواد مخدر به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مشکلات اجتماعی به‌حساب می‌آید. از شایع‌ترین مشکلات روانی. وابستگی به مصرف مواد است و یکی از مهم‌ترین مسائلی که سلامت همه افراد جامعه، به‌ویژه نسل نوجوان و

معتقدند که راهکارهای تنظیم شناختی هیجان را می‌توان در امتداد یک خط (مقابله شناختی) در نظر گرفت که به دو نوع راهکارمقابله ای که سبب ایجاد سازش می‌شود و ناسازگار که کمتر سبب ایجاد سازش می‌شود تقسیم می‌شوند. تمرکز مجدد مثبت بر مسئله، ارزیابی مجدد آن، نظریه‌پردازی، برنامه ریزی و قبول کردن موضوع راه کارهای سازش یافته هستند؛ و خود سرزنش کردن، و سرزنش کردن دیگری، خودخوری و فاجعه نمایی از راه کارهای مقابله ای ناسازگار به حساب آورده می‌شوند. یکی از ویژگی‌های شخصیتی که در الگوهای شخصیتی افراد نقش مهمی را بازی می‌کند عدم تحمل بلاتکلیفی است. عدم تحمل بلاتکلیفی یک سازه فرا تشخیصی است که می‌تواند به فهم بهتر ما از اختلال و بیماری اعتیاد کمک کند؛ لذا از جمله سایر موارد شناختی مؤثر بر موقعیت روانی بیماران مبتلا به اعتیاد، عدم تحمل بلاتکلیفی است. در سال ۲۰۱۸ یک مدل شناختی برای تعریف و نظریه‌پردازی در رابطه با علت شکل‌گیری و روند نگرانی عامل تازه‌ای را با عنوان عدم تحمل بلاتکلیفی معرفی نمود، و اذعان نمود که یک موقعیت با پایانی نامعلوم، منجر به شرایطی مبهم خواهد شد که اضطراب‌آور است (Dugas و همکاران، ۲۰۱۹) انجمن روان‌پزشکی آمریکا خصوصیت اصلی این مفهوم را ترس و نگرانی شدید و غیرقابل کنترل دانست. عدم تحمل بلاتکلیفی می‌تواند سبب جهت‌گیری منفی هیجانی شود. در واقع این متغیر یک ویژگی شخصیتی است که با چگونگی تحلیل اطلاعات شرایطی وابسته است؛ و همانند یک سوگیری شناختی بر ادراک، تحلیل و واکنش‌های فرد نسبت به یک شرایط مبهم در رده‌های مختلف شناختی، هیجانی، و رفتاری تاثیرگذار است (Dugas و همکاران، ۲۰۲۰) این ویژگی موجب جهت‌گیری منفی و معیوب در پیش‌بینی موقعیت مبهم شده و با تهدیدآمیز دانستن آن شرایط، مجموعه ای از باورهای منفی درباره آینده و ناتوانی برای عمل کردن مناسب را به دنبال خواهد داشت (Bottesi و همکاران، ۲۰۲۰). عدم تحمل بلاتکلیفی با نگرانی ارتباط نزدیکی دارد به گونه‌ای که پژوهشگران می‌گویند نگرانی نتیجه عدم تحمل بلاتکلیفی است (van der Heiden و همکاران، ۲۰۲۰) افرادی که عدم تحمل بلاتکلیفی بیشتری دارند احتمال بیشتری دارد که شرایط مهم را تهدیدآمیز به حساب آورند و نگرانی بیشتری را نشان دهند و تصمیم‌های غیرعقلانه بگیرند تعدادی از این رابطه‌های شناختی، رفتاری و هیجانی عدم تحمل بلاتکلیفی در افراد مبتلا به اختلال و بیماری اعتیاد نیز وجود دارد با این حال در مورد ارتباط عدم تحمل بلاتکلیفی و اختلال اعتیاد تحقیقات اندکی انجام شده است در پژوهشی سه مطالعه انجام شد که در مطالعه اول رابطه مثبت بین عدم تحمل

همکاران، ۱۴۰۰) وجود معتادان به مواد مخدر در جامعه نشان‌دهنده این است که علاوه بر هزینه‌های زیادی که برای مبارزه و برخورد‌های قضایی و انتظامی با معتادان هزینه شده است به طور آشکارا مشخص شده است که این گونه برخوردها و طرح‌ها، راه‌حل‌های آخر و کامل برای درمان این مشکل و مسئله مهم نیست. این چنین نتایج مشابهی نیز در سایر مناطق جهان نیز به دست آمده است، به همین دلیل در این کشورها تغییرات و دگرگونی‌های زیاد و قابل توجهی در تحقیقات و پژوهش‌های محققان و پژوهشگران به دست آمده است، به طوری که اکنون در این جوامع به اعتیاد به عنوان یک بیماری نگاه می‌کنند و این عقیده و نظر وجود دارد که مبارزه با اعتیاد تنها به وسیله برخورد کردن به طور فیزیکی و به سادگی و به آسانی امکان پذیر نیست و به همین دلیل در این کشورها بیشترین هزینه به طرف مبارزات پیشگیرانه پیش رفته است (کیا و حسین‌پور، ۱۳۹۹).

به طور کلی، بیماری جریانی است که مطابق با میزان خطرآفرینی، درد، و محدودکنندگی (از کارافتادگی) می‌تواند موجب ناکامی و عکس‌العمل هیجانی در فرد شود. در رابطه با بیماری اعتیاد، اخبار زیادی در رابطه با این بیماری از رسانه‌ها و سازمان‌های رسمی منتشر می‌گردد. این شرایط باعث می‌شود تا ترس و اضطراب وابسته به این بیماری به شکلی ویژه‌تر در مبتلایان به این بیماری افزایش پیدا کند. بررسی این امر در ساختار دیدگاه شناختی - رفتاری - هیجانی مشخص می‌کند که عوامل زیادی به وجود آورنده این عکس‌العمل‌ها خواهند بود، که موارد مهمی چون ویژگی‌های شخصیتی، راه‌های مقابله با استرس، ارزیابی‌های شناختی، و شاید مهم‌ترین آن‌ها یعنی روش تنظیم شناختی هیجان را شامل می‌گردد.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های هیجان، برانگیختگی و تنظیم و کنترل آن‌ها در پاسخ به عوامل استرس‌زاست. در این مورد، راه کارهای تنظیم هیجان مانند راه کارهای مقابله با استرس به حساب آورده می‌شوند (Kerabij و Garenfesky، ۲۰۱۹) Folkman و Lazaros (۲۰۱۹) مقابله را به عنوان فعالیت‌های شناختی و رفتاری شخص، برای مدیریت نیازهای درونی یا بیرونی، و یا نیازهایی خارج از تحمل و توانایی‌های او می‌دانند. Lazaros مقابله مسئله محور را از مقابله هیجان محور متفاوت می‌داند اگر چه ممکن است هر دو شکل مقابله برای سازش به کاررفته باشند، اما مؤثرترین رویکرد، به چپستی و ماهیت شرایط پراسترس بستگی دارد (Folkman و Moskowitz، ۲۰۲۰) لذا واکنش‌های هیجانی به جریان‌ات پراسترس، از طریق راه کارهای مقابله شناختی تنظیم و کنترل می‌شوند؛ (Folkman و Moskowitz، ۲۰۲۰) Garenfesky و همکاران (۲۰۱۹)

این پرسش‌نامه استفاده کرد و نمره پایایی این پرسش‌نامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای آمادگی به اعتیاد کل ۰/۷۰، برای آمادگی اعتیاد فعال ۰/۷۱ و آمادگی به اعتیاد منفعل ۰/۶۲ به دست آورد.

پرسشنامه عدم تحمل بلاتکلیفی: این پرسش‌نامه توسط Freeston و همکارانش (۲۰۱۹) برای ارزیابی میزان تحمل افراد در برابر شرایط مبهم به وجود آمد و دارای ۲۷ عبارت است نمره‌گذاری عبارت‌ها بر اساس لیکرت پنج گزینه ای (۱=هرگز و ۵=کاملاً) است. Dugas و Boher (۲۰۱۹) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ و ضریب بازآزمایی ۰/۷۸ را برای این پرسش‌نامه محاسبه نموده‌اند. در جامعه ایران، اعتبار و روایی این پرسش‌نامه خوب و مناسب گزارش شده است. در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ ۰/۸۸ برای آن به دست آمد.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان: این پرسشنامه توسط Garenfesy و همکارانش (۲۰۱۸) برای شناسایی راه کارهای مقابله شناختی برای روبروشدن با موقعیت‌های منفی گردآوری کردند. این پرسشنامه دارای ۱۸ عبارت و ۹ خرده مقیاس است. عبارت‌ها بر اساس طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت (۱= تقریباً هرگز و ۵= تقریباً همیشه) بوده و نمرات در هر زیرمقیاس از مجموع عبارت‌ها (مربوط به هر زیرمقیاس، و یا کل آزمون) به دست می‌آید.

زیرمقیاس‌های تمرکز مجدد مثبت، تحلیل مجدد مثبت، نظریه‌پردازی، برنامه ریزی، و پذیرش را راهبردهای سازگاران؛ و خودسرزنشگری، خودخوری ذهنی، دیگر سرزنش کردن دیگری، و فاجعه سازی را راه کارهای ناسازگار می‌خوانند فرم ۱۸ سؤالی این پرسشنامه توسط به وجودآوردندگان پرسش‌نامه (Garenfesy و Kraaij، ۲۰۱۸) مورد تأیید قرار گرفته بود. در ایران نیز همین فرم ۱۸ سؤالی هنجاریابی شد. این پژوهش نشان داد که هماهنگی درونی آن با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۳ تا ۰/۹۳ برای تمام زیرشاخص‌ها رضایت‌بخش بود، همچنین ضریب بازآزمایی از ۰/۷۰ تا ۰/۸۳ به دست آمد که در سطح ۰/۰۱ معنادار بودند. در پژوهش حاضر نیز میزان ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۹ به دست آمد.

۴- مبانی نظری پژوهش

گرایش به مواد مخدر

گرایش به مواد مخدر یکی از مشکلات و نگرانی‌های اصلی جهان امروز است و نتایج ناگوار آن از ناخوشایندترین مشکلات اجتماعی به حساب می‌آید. مصرف مواد در حال حاضر مسئله‌ای است که هیچ کشوری را نمی‌توان نام برد که از این مشکل جهانی در امان باشد (عطا دخت و پرزور، ۱۳۹۹) در ایران نیز

بلاتکلیفی و علائم بیشتر در اضطراب و افسردگی نشان داده شد در مطالعه دوم ارتباط بین عدم تحمل بلاتکلیفی و اختلال و بیماری اعتیاد را بالاتر از تأثیر منفی و عدم تحمل ابهام مشاهده کردند در مطالعه سوم که در نمونه بالینی بیماری اعتیاد انجام شد عدم تحمل بلاتکلیفی با لاتر از گروه کنترل بود در واقع عدم تحمل بلاتکلیفی با لاتر از بین‌بردن عملکرد را در نمونه بالینی پیش‌بینی می‌کرد (Summers و همکاران، ۲۰۱۹). با اینکه به طور نظری در مورد ارتباط عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان و مصرف مواد بحث شده؛ اما تحقیقات کمی در این زمینه صورت گرفته است (Schindler و همکاران، ۲۰۱۹) بنابراین یکی از هدفهای تحقیق حاضر پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان است.

۲. جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان متوسطه اول شهر ملایر در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ است که تعداد ۳۸۱ دانش‌آموز بر اساس جدول مورگان با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

۳. ابزار جمع‌آوری داده‌ها

پرسش‌نامه آمادگی به اعتیاد^۱. پرسش‌نامه آمادگی به اعتیاد باتوجه به موقعیت روانی - اجتماعی جامعه ایران ساخته شده است. این پرسش‌نامه از دو سازه تشکیل شده است و پرسش‌نامه دارای ۳۶ گویه به‌اضافه ۱ ماده برای سنجش دروغ است در. سازه اول، اول (آمادگی فعال) بیشترین عبارات به ترتیب مربوط به رفتارهای ضداجتماعی، گرایش به مصرف مواد، نظر مثبت نسبت به مواد، افسردگی و هیجانی شدن است و در سازه دوم (آمادگی منفعل) بیشترین کلمات مربوط به ابراز وجود نکردن و افسردگی است. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه بر روی یک خط از صفر (کاملاً مخالفم) تا سه (کاملاً موافقم) است. نمونه خارجی پرسش‌نامه آمادگی اعتیاد، با استفاده از یکی از سه پرسش‌نامه MMPI ، Wid و همکاران (۲۰۱۹) به نقل از زینالی، وحدت و عیسوی، (۱۳۹۹) ساخته شده است. در ایران زرگر (۱۳۹۸) پرسش‌نامه آمادگی به اعتیاد را باتوجه به فرهنگ و شرایط ایرانی ساخت. نمره پایایی در این پرسش‌نامه در مطالعه زرگر و غفاری (۱۳۹۹) با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به دست آمد. آلفای عامل اول ۰/۹۱ و عامل دوم ۰/۷۵ بود به همین ترتیب عشرتی (۱۳۹۹) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی روابط ساختاری برخی از عوامل روان‌شناختی خطرآفرین و محافظت‌کننده در برابر آمادگی به اعتیاد در دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان‌های شهر مشهد از

بیشتری را تجربه می‌کنند و در تکالیف نامشخص، شکست می‌خورند. درحالی‌که افراد دارای عدم تحمل بلاتکلیفی بیشتر در تکالیف نامشخص به خوبی عمل نمی‌کنند و از آن رنج می‌برند. به‌طور کلی عدم تحمل بلاتکلیفی نقش خیلی مهمی در نگرانی و استرس فرد دارد (علیمردانی و نریمانی، ۱۳۹۹).

۵. یافته‌ها و نتایج تحقیق

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهشی

- نتایج حاصل از فرضیه اصلی پژوهش
فرضیه اصلی: پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که می‌توان گرایش به اعتیاد را بر اساس عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان پیش‌بینی کرد و میزان این پیش‌بینی ۰/۵۶ است که در سطح ۰/۹۹ معنادار می‌باشد. با توجه به نتیجه به‌دست‌آمده می‌توان اظهار داشت که فرضیه پژوهشی پذیرفته شده است.

جدول ۱ نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان بر گرایش به اعتیاد در نوجوانان (مدل)

میزان ضرایب همبستگی				
مدل	ضریب رگرسیون	ضریب تعیین	ضریب اصلاح شده	خطای استاندارد
۱	۰/۷۵۲ ^a	۰/۵۶۶	۰/۵۵۸	۱/۹۴۰

در جدول فوق می‌توان ضریب همبستگی، و ضریب تعیین و ضریب اصلاح شده را می‌توان مشاهده کرد که در جدول مدل که تنها مدل ایجاد شده می‌باشد متغیرهای عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان وارد معادله شده‌اند. این متغیرها قادر بودند به میزان ۰/۵۶ گرایش به اعتیاد را پیش‌بینی کنند. پس ضریب تعیین آن ۰/۵۶ درصد می‌باشد.

جدول ۲- نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان عدم تحمل بلاتکلیفی و کنترل هیجان بر گرایش به اعتیاد در نوجوانان (آنها)

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	f	سطح معناداری
ضریب رگرسیون	۵۴۹/۷۸۳	۲	۲۷۴/۹۸۹	۷۲/۹۸۹	۰/۰۰۰ ^a
باقی‌مانده	۴۲۱/۸۱۷	۱۱۲	۳/۷۶۶		
کل	۹۷۱/۶۰۰	۱۱۴			

تشخیص این موضوع با معنی‌داری F در سطح خطای کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از ۰/۰۵ امکان‌پذیر است که عدد معنی‌داری F در این تحقیق ۰/۰۰۰ به‌دست‌آمده که نشان می‌دهد این آماره با مقدار

مصرف مواد گذشته‌ای طولانی و دراز دارد و در سال‌های گذشته در بین دانش‌آموزان و دانشجویان روند پیش‌برنده‌ای داشته است که این کار سبب نگرانی دانشمندان و پژوهشگران در رابطه با سلامت افراد شده است، چرا که این عامل تأثیر بدی بر شخصیت افراد گذاشته و به دنبال آن نتایج بدی برای جامعه به دنبال خواهد داشت.

کنترل هیجان

نا توانی در تنظیم و کنترل هیجانات یکی از مشکلات افراد مبتلا به مواد مخدر است و این عامل باعث شکست برای مدیریت حالات هیجانی افراد مبتلا به مواد مخدر می‌شود بنابراین، بررسی این عامل می‌تواند در رفتارهای بین‌فردی مصرف‌کنندگان مواد مخدر، نقش زیادی داشته باشد راه کارهای تنظیم و کنترل هیجان منفی، احتمال گرایش به مواد مخدر را بالا می‌برد. افرادی که نمی‌توانند احساسات خود را در جهت مثبت کنترل کنند احتمالاً در معرض خطر گرایش به مصرف بیشتر مواد قرار می‌گیرند (نجفی، محمدی فر و عبداللهی، ۱۳۹۹) تنظیم و کنترل هیجان به‌عنوان یک عامل مهم در تحقیق، درمان و آسیب‌شناسی روانی است و به اعمالی گفته می‌شوند که به‌منظور تغییر احساسات هیجانی، ابراز کردن احساسات و شدت و یا نوع تجربه‌های هیجانی به کار می‌روند (یوسفی، اصغری و طغیانی، ۱۳۹۹)

عدم تحمل بلاتکلیفی

یکی از متغیرهایی که ممکن است بر روابط نوجوانان تأثیر معنی‌داری داشته باشد، عدم تحمل بلاتکلیفی است. در واقع، وقتی فرد یا گروهی با مجموعه‌ای از روش‌های ناآشنا، پیچیده و نامفهوم مواجه می‌شود، دچار بلاتکلیفی می‌شود. عدم تحمل بلاتکلیفی عامل شخصیتی است و می‌تواند با موقعیتی که پایان آن نامعین است، نتواند به طور موفقیت‌آمیز مقابله کند. افراد دارای عدم تحمل بلاتکلیفی معمولاً استرس

در جدول فوق می‌توان مجذور ضریب همبستگی و میانگین مجزورات را می‌توان مشاهده کرد مقدار F نشان‌دهنده آن است که آیا مدل رگرسیونی تحقیق مدل مناسبی است یا خیر؟

تبيين میزان تغییرات و واریانس متغیر وابسته گرایش به اعتیاد می‌باشد.

به‌دست‌آمده ۷۲/۹۸۹ معنادار است و گواه از قدرت متغیرهای مستقل تحقیق یعنی عدم تحمل بالاتکلیفی و کنترل هیجان در

جدول ۳- نتایج تحلیل رگرسیون هم‌زمان عدم تحمل بالاتکلیفی و کنترل هیجان بر گرایش به اعتیاد در نوجوانان (ضرایب)

سطح معناداری	t	ضرایب غیراستاندارد		متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک
		B	خطای استاندارد		
۰/۵۷۲	۰/۵۶۷	-	۰/۵۹۱	۱/۰۴۱	عدد ثابت
۰/۰۰۰	۶/۵۷۸	۰/۶۶۵	۰/۴۸۴	۰/۰۷۴	عدم تحمل بالاتکلیفی
۰/۲۹۱	۱/۰۶۱	۰/۱۰۷	۰/۰۶۸	۰/۰۶۴	کنترل هیجان

جدول ۴- میزان ضرایب همبستگی

سطح معناداری	ضریب همبستگی	میزان رابطه
۰/۰۰۱	۰/۸۸	گرایش به اعتیاد - عدم تحمل بالاتکلیفی

-نتایج حاصل از فرضیه فرعی دوم فرضیه فرعی دوم: بین گرایش به اعتیاد و کنترل هیجان رابطه وجود دارد.

یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است؛ چون مقدار ضریب پیرسون برابر با ۰/۶۴- و در سطح ۰/۹۹ معنادار است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین گرایش به اعتیاد و کنترل هیجان دانش‌آموزان رابطه معنادار و منفی وجود دارد.

جدول ۵- میزان ضرایب همبستگی

سطح معناداری	ضریب همبستگی	میزان رابطه
۰/۰۰۱	-۰/۶۴	گرایش به اعتیاد - کنترل هیجان

۶. بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که بیان شد، این پژوهش به منظور پیش‌بینی گرایش به اعتیاد بر اساس عدم تحمل بالاتکلیفی و کنترل هیجان در نوجوانان انجام شد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که کنترل هیجان و عدم تحمل بالاتکلیفی قادر هستند تا گرایش به اعتیاد را پیش‌بینی نمایند. همچنین یافته‌ها مشخص نمود که کنترل هیجان رابطه منفی و مستقیم با گرایش به اعتیاد دارند. به علاوه عدم تحمل بالاتکلیفی رابطه مثبت و مستقیم با گرایش به اعتیاد دارد. در راستای تبیین این نتایج، اگرچه پژوهش‌های مشابهی دیده نشده، اما دستاوردهای موجود، با یافته‌های سایر پژوهش‌ها در موارد مشابه همسو و هماهنگ است. برای مثال Dugas و همکاران (۲۰۲۰)، و Bottesi (۲۰۱۹) بیان کردند که عدم تحمل بالاتکلیفی سبب ایجاد پیش‌بینی منفی و ناقص در

در جدول فوق می‌توان ضرایب غیراستاندارد و ضریب استاندارد را می‌توان مشاهده کرد

در تحلیل نتایج جدول رگرسیونی از ضریب بتا استفاده می‌کنیم. ضریب بتا عددی بین ۰ تا ۱ است، بدین صورت که هرچه قدر ضریب بتا به یک نزدیک‌تر باشد رابطه قوی‌تری بین متغیر مستقل و وابسته وجود دارد. همان‌طور که در جدول فوق دیده می‌شود، ضریب بتا برای متغیر عدم تحمل بالاتکلیفی بیشترین مقدار در بین متغیرها (ضریب بتا ۰/۶۶) را کسب کرده است که نشان می‌دهد در بین این دو متغیر، متغیر عدم تحمل بالاتکلیفی بیشترین تأثیر را بر متغیر گرایش به اعتیاد می‌گیرد

بنابراین، باتوجه‌به نتایج به‌دست‌آمده از جدول ضرایب می‌توان اظهار داشت که متغیر گرایش عدم تحمل بالاتکلیفی از بین متغیرهای عدم تحمل بالاتکلیفی و کنترل هیجان، در نمونه مورد بررسی چون سطح معناداری آن کمتر از ۰/۵ است قادر به پیش‌بینی بیشتر متغیر گرایش به اعتیاد است. باتوجه‌به نتیجه به‌دست‌آمده می‌توان اظهار داشت که فرضیه پژوهشی تأیید شده است. در ستون معنی‌داری میزان معنی‌داری برابر با ۰/۰۰۰ بوده که نمایانگر معنی‌داری این تغییرات می‌باشد.

- نتایج حاصل از فرضیه فرعی اول فرضیه اول: بین گرایش به اعتیاد و عدم تحمل بالاتکلیفی رابطه وجود دارد.

یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که بین گرایش به اعتیاد و عدم تحمل بالاتکلیفی دانش‌آموزان متوسطه اول رابطه معنادار وجود دارد و میزان این همبستگی ۰/۸۸ است که در سطح ۰/۹۹ معنادار می‌باشد. باتوجه‌به نتیجه به‌دست‌آمده می‌توان اظهار داشت که فرضیه پژوهشی پذیرفته شده است.

۷. پیشنهاد

در این تحقیق از پرسش‌نامه استفاده شده است اجرای این پرسش‌نامه‌ها در مدارس به علت تأثیر هم سن و سالان با مقدار کمی از اشتباه و خطا همراه است. پیشنهاد می‌شود که اجرای این چنین تحقیقاتی به صورت کیفی با آزمون و مصاحبه ساخت‌یافته و یا هر دو با هم انجام شود تا نتایج بهتری حاصل شود پیشنهاد می‌گردد تا از نتایج این پژوهش برای طراحی دخالت‌های روان‌شناختی برای حفظ و بالابردن سلامت روان بیماران مبتلا به اعتیاد استفاده شود.

موازن اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند

واژه نامه

1. APS پرسش‌نامه آمادگی به اعتیاد

فهرست منابع

- Ali Mardani SS, Narimani M. Comparison of uncertainty in intolerance and emotion ragulation in deaf and hearing impaired mothers. *Journal of Pre-school and Primary Studies*. 2019; 1 (1): 120-140.
- Asadimujreh S, Abedini M, Poursharifi H, Nikokar M. The relationship between intolerance of uncertainty and rumination with worry in the student population, *Clinical Psychology*, 2019; 4(4):92-83. [Persian]
- Atadokht A, Porzour P. The role of students' adherence to Islamic lifestyle in predicting their tendency towards addiction, *Addiction Research Quarterly*, 2019; 10(37): 11-26. [Persian]
- Bottesi G, Ghisi M, Carraro E, Barclay N, Payne R, Freeston MH. "Revising the Intolerance of Uncertainty Model of Generalized Anxiety Disorder: Evidence from UK and Italian

ارزیابی موقعیت شده و مجموعه ای از باورها و راهکارهای منفی را به دنبال خواهد داشت.

در تبیین این نتایج لازم است تا مجدداً بر ارتباط هیجان و شناخت که از مسائل مورد توجه محققان و پژوهشگران بوده است، استفاده نمود. عوامل شناختی به شکلی کلی در کنترل، یکپارچگی، و هماهنگی مهارت های تطابق‌پذیری و کنترل هیجان دخالت دارند (Chan و همکاران، ۲۰۱۸) از سوی دیگر، به کار بردن عوامل نامناسب شناختی نیز باعث کاهش تنظیم شناختی، هیجانی و رفتاری خواهد شد. از جمله عوامل شناختی مهم که در ارتباط با بیماری اعتیاد در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته، عدم تحمل بالاتکلیفی است

پژوهش‌های بسیاری نشان می‌دهند که متغیر عدم تحمل بالاتکلیفی به شکل معناداری با انواع اختلالات اضطرابی و اخلاقی Freeston و همکاران (۲۰۱۸) رابطه دارد. در واقع افرادی که، عدم تحمل بالاتکلیفی در آنها بالاست، تمایل زیادی دارند تا اطلاعات و عوامل مبهم را به شکل منفی تحلیل کنند (Bottesi و همکاران، ۲۰۱۸) به‌طورکلی بیماران به‌ویژه بیماران مبتلا به اعتیاد نیز درباره روند بهبودی خود دچار ابهام بوده و در وضعیت نامشخصی قرار دارند. از یک‌طرف نشانه‌های بیماری خود را ادراک نموده، و از سوی دیگر این نشانه‌ها را با اخبار و اطلاعاتی که درباره این بیماری دارند مقایسه می‌نمایند. آنها نمی‌دانند که روند درمان بیماری در آنها چگونه است، و از چه طریقی بهبودی حاصل می‌شود. در نتیجه بیمار به واقع نمی‌داند که در چه مرحله ای از وخامت بیماری قرار دارد. همچنین این بالاتکلیفی درباره شیوه درمان و نگهداری، و حتی داروی مؤثر میزان مصونیت یا ابتلا در آینده وجود دارد

موضوع قابل توجه دیگر ارتباط عدم تحمل بالاتکلیفی با مفهوم کنترل است. کنترل‌پذیری بیماری، یک عامل شناختی است، که موقعیت‌های مبهم و غیرقطعی، توانایی پیش‌بینی و کنترل فرد را به شدت محدود می‌سازند (اسدی، و همکاران، ۱۳۹۹) اگر در یک موقعیت مبهم، فرد کنترل کاملی بر کارهایش نداشته باشد، نتیجه آن عدم کنترل و تنظیم هیجان و اضطراب است. به همین دلیل عدم تحمل بالاتکلیفی از طریق عدم کنترل و تنظیم هیجان به شکل غیرمستقیم نیز بر راهبردهای تنظیم هیجان اثرگذار است.

نتیجه آن که یافته‌های پژوهش حاضر، بینش تجربی جدیدی را در رابطه با (برخی از) عوامل روان‌شناختی مؤثر بر راهبردهای شناختی در جهت تنظیم هیجان منفی ناشی از ابتلا به بیماری اعتیاد را به وجود آورده است. این نتایج دارای پیشنهاد‌های کاربردی برای طراحی دخالت‌های روان‌شناختی برای حفظ و بالابردن سلامت روان بیماران مبتلا به اعتیاد استفاده شود.

- components, distress tolerance and sensation seeking, *Social Health and Addiction Quarterly*, 2019; 2(5):68-53. [Persian]
- Schindler A, Thomasius R, Sack P, Gemeinhardt B, Kustner U, Eckert J. Attachment and substance use disorders: A review of the literature and a study in drug dependent adolescents. *Attachment & Human Development*, September 2019; 9(3): 209- 223.
- Shamsaldini, Latifah. Causal relationships of attachment styles, loneliness and self-esteem with readiness for addiction, *Substance Abuse Addiction Research Quarterly*, 11th year, 42nd issue. 2021. [Persian]
- Summers BJ, Matheny NL, Sarawgi S, Cogle J. R. Intolerance of uncertainty in body dysmorphic disorder. *Body Image*, 2019; 16: 45-53
- Van der Heiden C, Melchior K, Muris P, Bouwmeester S, Bos AE, Van der Molen HT. A hierarchical model for the relationships between general and specific vulnerability factors and symptom levels of generalized anxiety disorder. *Journal of anxiety disorders*, 2020; 24(2), 284-289.
- Yousefi R, Asghari H, Toghiani E. Comparison of primary maladaptive schemas and cognitive regulation of emotion in heart patients and normal people, *Zanjan Journal of Medical Sciences*, 2019; 24(107):143-130. [Persian]
- Undergraduate Samples". *Frontiers in Psychology*, 2020; 7: 1723.
- Chan RCK, Shum D, Touloupoulou T, Chen EYH. "Assessment of executive functions: Review of instruments and identification of critical issues". *Archives of Clinical Neuropsychology*, 2018; 23(2): 201-216
- Dugas MJ, Freeston MH, Ladouceur R. "Intolerance of uncertainty and problem orientation in worry". *Cognitive Therapy and Research*, 2019; 21: 593-606.
- Dugas MJ, Schwartz A, Francis K. "Brief Report: Intolerance of Uncertainty, Worry, and Depression". *Cognitive Therapy and Research*, 2020; 28: 835-842.
- Folkman S, Moskowitz JT. "Coping: Pitfalls and promise". *Annual Review of Psychology*, 2020; 55(6): 745-774 .
- Freeston MH, Rheaume J, Letarte H, Dugas MJ, Ladouceur R. "Why do people worry"? *Personality and Individual Differences*, 2018; 17(6): 791-802.
- Garnefski N, Kraaij V. "Cognitive emotion regulation questionnaire- development of a short 18-item version (CERQ-short)". *Personality and Individual Differences*, 2019; 41(6): 1045-1053.
- Kia A, Hosseinpour J. Investigating the attitude of the media towards addiction, *Danesh Entezazami Quarterly*, 2019; (9)1. [Persian]
- Najafi M, Mohammadifar MA, Abdullahi M. Emotional dysfunction and tendency to substance abuse, the role of emotion regulation